Tillväxt- och regionplanenämnden

YTTRANDE ENLIGT DELEGATION
2020-11-13

TRN 2020-0216

Näringsdepartementet
Enheten för marknad och konkurrens
n.statsstod@regeringskansliet.se

Yttrande över Samråd om statligt stöd till bredband

Ärendebeskrivning

Region Stockholm har fått möjlighet att lämna synpunkter till Näringsdepartementets beredning inför samråd om statligt stöd till bredband. Europeiska kommissionen vill ha in synpunkter om *riktlinjerna om statligt stöd till bredband* (2013/C 25/01) och relevanta delar av den så kallade allmänna gruppundantagsförordningen (GBER). Insamling av synpunkter pågår mellan 29 september och 16 november 2020. Regeringen kommer sedan att lämna in ett samlat svar till EU-kommissionen senast 5 januari 2021.

Tillväxt- och regionplanenämndens yttrande utgår från ett samlat regionalt utvecklingsperspektiv utifrån regionens roll som regionplaneorgan och regionalt utvecklingsansvarig.

På grund av den korta svarstiden så fattas beslutet genom ordförandedelegation.

Bakgrund

Region Stockholm avser att lämna synpunkter kopplade till riktlinjerna om statligt stöd till bredband. I svaret nedan finns ett fokus på att dagens riktlinjer behöver en uppdatering med hänsyn till den tekniska utvecklingen, marknadernas utveckling och EU:s nya digitala strategi.

Sedan riktlinjerna antogs har målsättningar kring digital infrastruktur och bredband förändrats, både på EU-nivå och på nationell nivå. De strategiska målen handlar om gigabitkonnektivitet för viktiga samhällsfunktioner, om 5G-täckning i tätortsområden och längs marktransportvägar liksom tillgång till 100 Mbit/s (möjlig att uppgradera till gigabithastighet) för alla hushåll i Europa.

Region Stockholm
Tillväxt- och regionplaneförvaltningen
Box 22550
104 22 Stockholm

Telefon: 08-123 130 00
E-post: registrator.trf@sll.se
www.sll.se

Säte: Stockholm
Org.nr: 232100-0016

På nationell nivå har regeringen antagit bredbandspolitiska mål som även de siktar mot gigabithastigheter.

Synpunkter

Region Stockholm konstaterar att det är bara 0,1 procentenheter där målet är att hushåll och företag ska ha bredband med en överföringshastighet 30 Mbit/s, vilket är lösningar som faller under *next generation access network*-begreppet (NGA) enligt dagens definition. Således är det 99,9 procentenheter där målen är högre än 30 Mbit/s. Givet det anser Region Stockholm att riktlinjerna för statligt stöd till bredband bör justeras utifrån de målsättningar som finns. Utbyggnaden av digital infrastruktur har av flera anledningar mattats av och aktörer använder idag alternativa tekniker, däribland trådlösa, för att nå ut med fler anslutningar. I områden där befintligt eller planerat NGA-nät finns så är det inte möjligt att ge offentligt stöd för att bygga nät som medger högre hastigheter än 30 Mbit/s. Det innebär att sådana infrastrukturer riskerar att störa och förhindra utbyggnad av Gigabit-nät och därmed försvåra måluppfyllelse av andra europeiska och nationella bredbandsmål.

Med tanke på utvecklingen av digitala tjänster och vilka behov som kommer anser Region Stockholm att det inte anges tillräckligt tydligt i GBER vad som menas med *väsentligt högre uppladdningshastighet* än *grundläggande bredband*. Region Stockholm menar att det är viktigt att sträva mot tekniska lösningar som ger en symmetrisk uppkoppling. Det är en förutsättning för att kunna genomföra digitaliseringen fullt ut, inom exempelvis vård och omsorg. Region Stockholm ser även ett ökat behov av symmetrisk uppkoppling vid hemarbete för att mer avancerade arbetsuppgifter ska kunna genomföras. Inte minst har detta accentuerats under rådande pandemi med en väsentligt ökande andel som arbetar hemifrån vilket troligen kommer att bestå. När investeringar sker med offentliga medel är det viktigt att det sker i infrastruktur som tar höjd för framtida användning.

Enligt punkt 63 i riktlinjerna om statligt stöd till bredband får inte heller stöd ges till områden där privata investerare har konkreta planer på utbyggnad inom nära tid. Vidare står det att med *nära tid* menas tre år. Region Stockholms erfarenheter menar att det är en lång tid, både vad gäller aktörernas planeringshorisont och myndigheternas möjlighet att rimlighetsbedöma uppgifterna. Dessutom får inte kunder bindas längre än 24 månader.

Region Stockholm ser idag en problematik kring så kallade efteranslutningar utanför tätbebyggda områden. Det uppstår i praktiken ett lokalt monopol där kunderna är hänvisade till en specifik aktör. Nuvarande stödmodell har gett goda förutsättningar att på ett storskaligt sätt bygga ut fiberbaserat bredband på landsbygderna. Nu har utvecklingen på bredbandsmarknaden nått ett läge, där offentliga insatser behövs för att förtäta dessa områden för att nå en fullskalig bredbandstillgång.

Stödmodellen har gynnat utbyggnad nära eller angränsande till kommersiellt gångbara områden. Denna modell har varit väl lämpad i en situation med stora obearbetade geografier. I ett kommande stödprogram anser Region Stockholm att hänsyn bör tas till glesbefolkade länder som Sverige och som kommit relativt långt i sin utbyggnad men där den återstående utbyggnaden skall ske på landsbygden med höga anslutningskostnader som följd. I detta perspektiv är också efteranslutningar en växande utmaning och det är viktigt att riktlinjerna tar hänsyn till denna problematik.

Gustav Hemming
Tillväxt-, samhällsplanerings- och skärgårdsregionråd